

ÇAP / AYT - 3 Türk Dili ve Edebiyatı
Sosyal Bilimler-1 Testi

33. Aşağıdakilerden hangisi I. TBMM'nin yargı yetkisini kullandığına kanıttır?

- A) 1921 Anayasası'nı hazırlaması
- B) Saltanatı kaldırması
- C) İstiklal Mahkemelerini kurması
- D) Meclise karşı çıkan ayaklanmaları bastırması
- E) Mustafa Kemal Paşa'ya Başkomutanlık yetkisini vermesi

34. Mustafa Kemal Atatürk "Nihayet uygarım diyen Türkiye'nin gerçekten uygar olan halkı, baştan aşağıya dış görünüşüyle dahi uygar ve olgun insanlar olduğunu fiilen göstermek zorundadır." demiştir.

Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- B) Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
- C) Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi.
- D) Türk Tarih Kurumunun açılması
- E) Kıyafet ve şapka inkılabının yapılması

35. Aşağıdaki gazete haberinde bir ülkenin nüfus özellikleri ve izlenen nüfus politikalarıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

HABER GAZETESİ

Bu ülkede 1991'den günümüze kadar kayda değer bir nüfus artışı kaydedilmedi. 2022 yılı itibarıyla 31 yıl öncesi ile aynı nüfusa sahip olan ülkede 60 yaş üstü nüfusun genel nüfusa oranı da arttı.

Doğumların ölümlerin gerisinde kalması sonucunda ülkenin doğal nüfusu Ekim 2020 ile Eylül 2021 arasında 997 bin kişi azaldı.

Toplam nüfusu fazla olmasına rağmen nüfus artış hızı çok düşük hatta son yıllarda negatif olan bu ülkede doğum oranını artırmaya yönelik olarak ikinci çocuktan sonrası için aileye ekonomik yardım politikası geliştirilmiştir. Daha fazla çocuk yapılmasına ihtiyaç duyulduğuna dair afişler ülkenin birçok yerinde göze çarpmaktadır.

Bu ülkede uygulanan nüfus politikalarından bir başkası da ülkeye gerçekleşecek göçleri kolaylaştırmak olduğu hâlde uzmanlar, bu ülkeye yönelik göçmen akışının da azaldığını, bu durumun ülkede uzun süredir düşük seviyede olan doğum oranlarıyla birleştiğinde yeni bir demografik soruna daha yol açabileceğini söylemektedir.

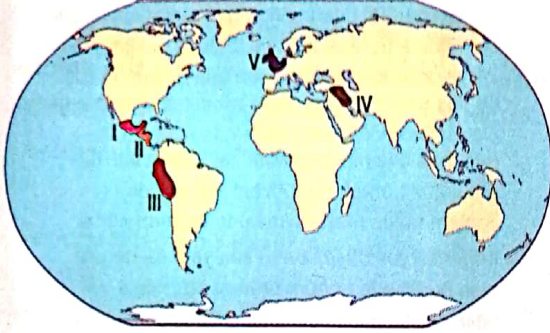
Gazete haberinde verilen bilgilere göre bu ülke aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Rusya Federasyonu
- B) Endonezya
- C) ABD
- D) Hindistan
- E) Almanya

Rusya'da şehirleşme, kadınların çalışmaya katılımı ve eğitim durumunun artmasıyla birlikte nüfus artış hızı düşmeye başlamıştır. Nüfus artış hızı 1992'de eksi değere düşmüş, yapılan çalışmalar sonucunda 2009 yılından itibaren nüfus hızı yeniden artmaya başlamıştır.

ÇAP / AYT - 3 Türk Dili ve Edebiyatı
Sosyal Bilimler-1 Testi

36. Dünyadaki ilk şehir yerleşmelerinin ortaya çıkışı insanların yerleşik hayata geçtiği Neolitik dönemin sonunda gerçekleşmiştir. Bu dönemde doğal koşulların insan faaliyetlerine elverişli olduğu alanlarda tarım yapılmaya başlanmış ve buna bağlı olarak şehir yerleşmeleri ortaya çıkmıştır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde bu süreç daha erken yaşanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

I, II, III ve V numarada verilen yerleşmeler M.S. kurulu yerleşmelerdir. IV numaralı alan Anadolu Göbekli tepe (Şanlıurfa) ve Mezopotamya Medeniyetlerinin bulunduğu, tarımın keşfiyle beraber yerleşik hayata geçilen ilk yerleşme alanıdır.

37. Türkiye'de 1950'li yılların sonlarına doğru bölgeler arası ekonomik ve sosyal farklılıkları gidermek için bölgesel kalkınma çalışmaları planlanmaya başlatılmıştır. Ekonomik ve sosyal kalkınma için gerekli her türlü kaynağın, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin ülkenin her yerinde dengeli dağılımı hedeflenmiştir.

Aşağıda bu plan - proje alanlarından üç bölgedeki projenin öne çıkan hedefleri verilmiştir.

I. proje bölgesi: Tarımsal sulamanın geliştirilmesi ve enerji üretimi **GAP**

II. proje bölgesi: Başta hayvancılık olmak üzere tarımın geliştirilmesi ve kişi başına düşen geliri artırarak bölge dışına göçlerin azaltılması **DAP**

III. proje bölgesi: Madencilik ve demir - çelik sanayisinin sorunlarının çözümü ve bu sektörlerde verimlilik artışı **ZBK**

Buna göre öne çıkan proje hedefleri açıklanan bu bölgesel kalkınma projeleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I. proje bölgesi	II. proje bölgesi	III. proje bölgesi
A)	KOP	ZBK	DOKAP
☒ B)	GAP	DAP	ZBK
C)	KOP	DAP	GAP
D)	GAP	KOP	ZBK
E)	DOKAP	ZBK	GAP

ÇAP / AYT - 3 Türk Dili ve Edebiyatı
Sosyal Bilimler-1 Testi

38. Yoğun kar yağışı ve don olayları kara yolu ulaşımında sorunlar çıkarır.

Buna göre yukarıdaki haritada gösterilen numaralı oklar yönündeki kara yollarının hangisinde ulaşımında bu sorunların yıl içinde daha fazla etkili olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

III numaralı alan Türkiye'nin dağlık, kış aylarının yoğun kar yağışlı ve uzun geçtiği alanıdır. Bu da ulaşımı olumsuz etkiler.

39. Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı (TİKA), Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlığını kazanan Türk Cumhuriyetleri'nin kendi sosyal yapısını üretmesi, kendi kimliğini sağlıklı bir şekilde inşa etmesi, kültürel ve siyasi hakların gelişmesi, teknik alt yapı konusunda eksiklerin giderilmesine destek vermek amacıyla kurulmuştur. Eğitim, sağlık, restorasyon, tarımsal kalkınma, maliye, turizm, sanayi alanında bir çok proje ve faaliyet TİKA tarafından gerçekleştirilmiştir.

Buna göre, TİKA'nın hedefleri arasında;

- I. Türk dilini bilimsel yollardan araştırmak, tanıtmak ve yaymak,
- II. yeni kurulan Türk devletlerinin yapılanmasına destek olmak, ✓
- III. yeni kurulan Türk devletlerinin ekonomik anlamda kalkınmasına destek vermek ✓

düşüncelerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I ve III

40. Konutlar ve sanayi tesislerinden çıkan zehirli gazların kış mevsiminde sis ile birleşmesi sonucu oluşan hava kirliliğine Londra tipi hava kirliliği denir.

Aşağıda verilen şehirlerin nüfus ve ekonomik faaliyet yapıları göz önüne alınırsa hangisinde bu kirlilik türünün oluşma olasılığının daha az olduğu söylenebilir?

- A) Manchester B) Moskova
C) Kiev D) Essen

E) Venedik

Nüfus yoğun olduğu, sanayinin geliştirdiği özellikle kömür yataklarının bulunduğu alanlarda Londra tipi hava kirliliği etkilidir.

ÇAP

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
SOSYAL BİLİMLER - 1 TESTİ BİTTİ.
SOSYAL BİLİMLER-2 TESTİNE GEÇİNİZ.